

Dreggefiske etter ørret i Mjøsa: Fangstrapportering 2019

**BEDRE BRUK AV FISKE-
RESSURSENE I REGULERTE
VASSDRAG I OPPLAND**

Som et ledd i overvåkingen av storørretbestandene i Mjøsa samles det årlig inn opplysninger om innsats og fangst fra dreggefiskere. Innsamlingen foretas av prosjektet «Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland» hos Fylkesmannen i Innlandet, i samarbeid med Fylkesmannen i Oslo og Viken og Mjøsa Felles Fiskerforening. Her følger en oversikt over noen resultater fra 2019-sesongen.

En del fiskere og organisasjoner ble tilsendt fangstrapporteringskjema på papir i forkant av sesongen, slik praksis har vært tidligere år. Skjemaet var også tilgjengelig til nedlasting på Fylkesmannens nettsider (www.fylkesmannen.no/bedrebruk). I tillegg var det for første gang utarbeidet et nettskjema ved bruk av tjenesten SurveyMonkey (<https://no.surveymonkey.com/>). Fire fiskere leverte fangstrapport på papirskjema, mens resten benyttet nettskjemaet.

Det ble levert inn fangstrapporteringer av 16 anonyme fiskere. Det er vanskelig å vite hvor mange unike rapportører dette faktisk er, så her er kun data på registrert fisk tatt med i resultatene. Totalt rapporterte **75 fiskere** (+ 16 anonyme) inn **603 fisketurer** på til sammen **3316 timer**. På disse turene ble det fanget **1130 ørret**. Det var registrert lengde på 1044 ørret, og av disse var **647 lik eller større enn 50 cm**.

Fiskerne ble bedt om å oppgi følgende opplysninger for hver enkelt fisketur, uavhengig av om turen resulterte i fangst eller ikke:

- Dato for fisketur
- Antall timer fiske
- Antall fiskestenger benyttet
- Eventuelle andre merknader

Hvis det ble fanget ørret ble fiskerne bedt om å oppgi følgende opplysninger om hver enkelt fisk. Det var opplyst om at også ørret under minstemålet skulle registreres.

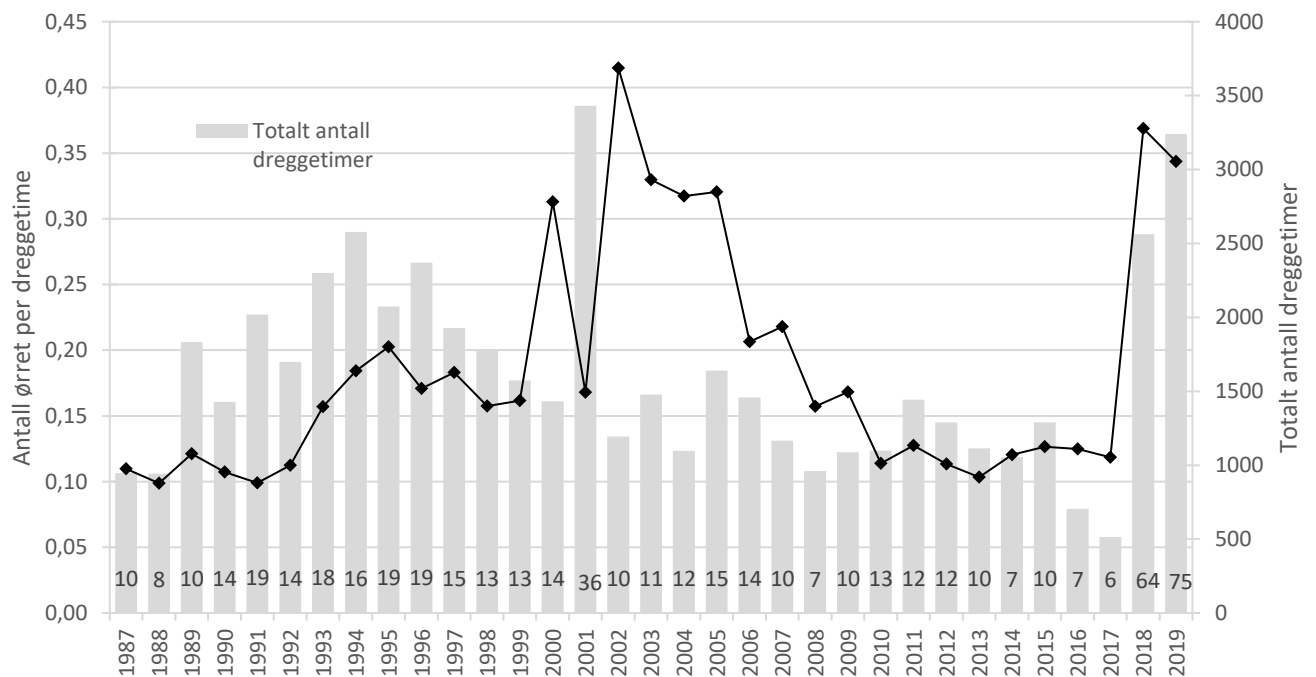
- Fangststed
- Lengde
- Vekt
- Villfisk eller settefisk (=klipt fettfinne)
- Avlivet eller gjenutsatt
- Eventuelt merkenummer
- Eventuelle andre merknader

Ikke alle innrapporteringene er fullstendige, for eksempel er det oppgitt lengde på de fleste ørretene, men ikke alle har opplysninger om vekt. For ni ørret mangler både lengde og vekt. «N» angir hvor mange ørreter resultatet er basert på.

Fangst per innsats

Medregnet all fanget ørret havnet fangst per innsats i 2019 på **0,34 ørret per dreggetime**. Eller med andre ord, hver fisker måtte i snitt fiske 2,9 timer for å fange én ørret. Siden 1987 har det bare ett år blitt registrert en større fangst per innsats (Figur 1). Ser man kun på ørret over minstemålet blir fangst per innsats **0,20 ørret $\geq$ 50 cm per dreggetime**. Månedene juli og oktober peker seg ut som de med størst fangst per innsats (Tabell 1).

Figur 1: Utvikling i fangst per innsats i perioden 1987-2019. Søylen angir totalt antall registrerte dreggetimer, og tall inne i søylene angir antall rapportører. Data for perioden 1987-1994 er tidligere presentert i Taugbøl & Aas (1992) og Taugbøl (1995).

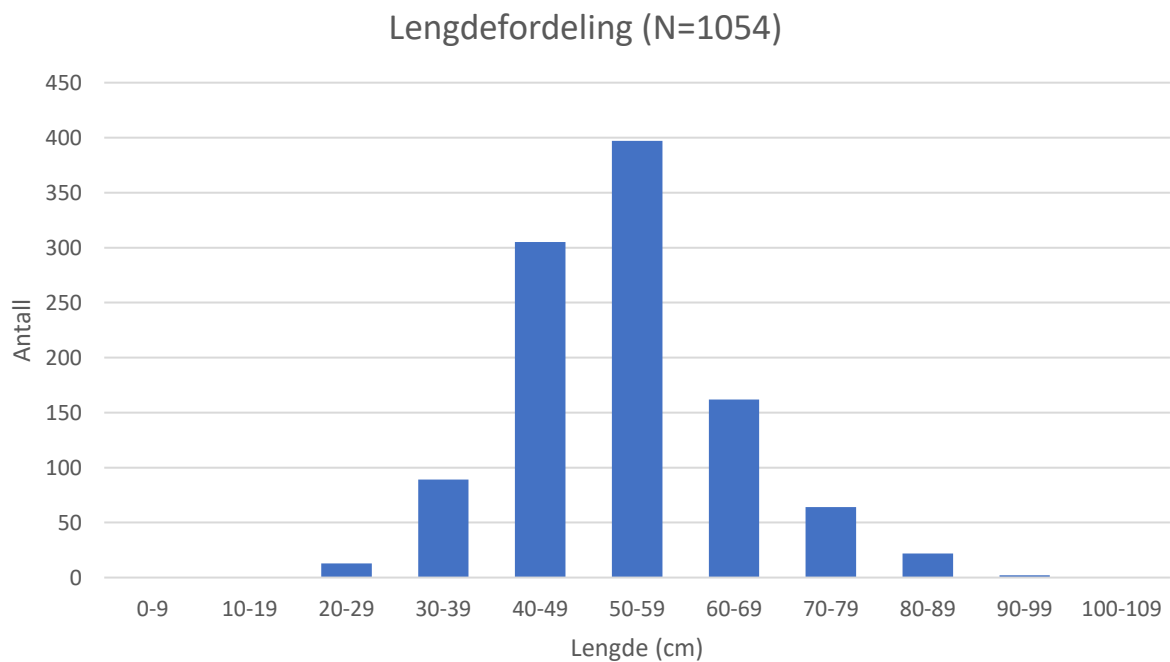

Tabell 1: Antall fangede ørret, antall dreggetimer og fangst per innsats (antall ørret per dreggetime) i 2019, fordelt på måneder.

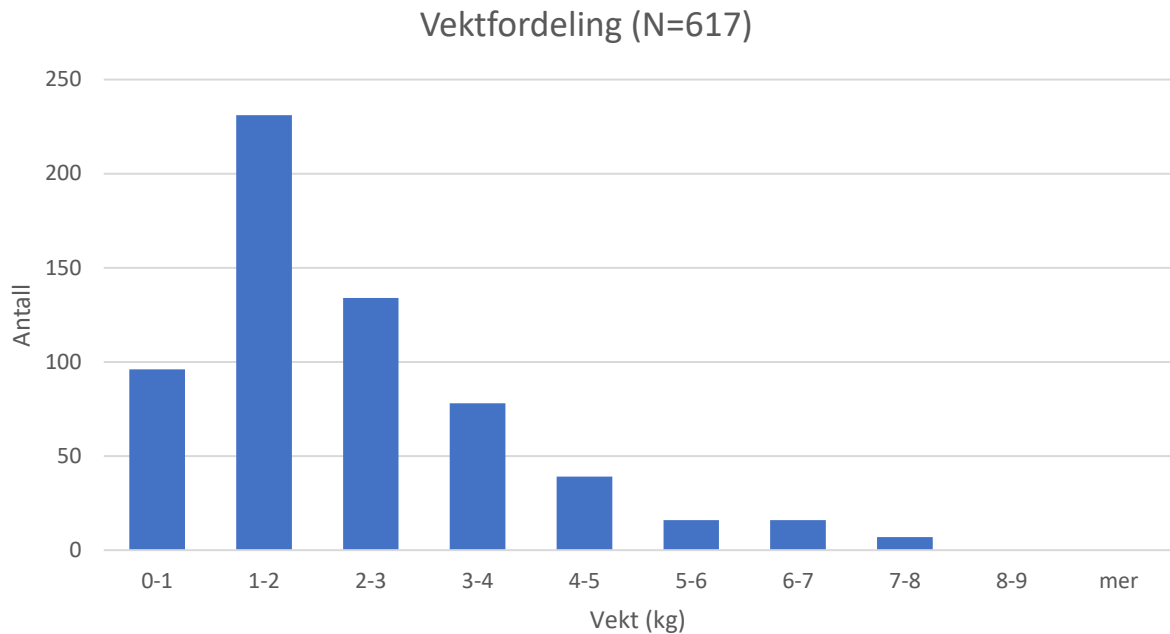
MÅNED	ANTALL ØRRET	ANTALL DREGGETIMER	ANTALL ØRRET PER DREGGETIME
MAI	638	1656,5	0,39
JUNI	193	528	0,37
JULI	92	390	0,24
AUGUST	73	238	0,31
SEPTEMBER	-	-	-
OKTOBER	125	424,5	0,29
NOVEMBER	8	67	0,12
DESEMBER	1	12	0,08

Lengde- og vektfordeling

Ørret i lengdeintervallet 40-60 cm dominerte blant de innrapporterte fiskene (Figur 2). Gjennomsnittlig lengde var 52 cm, og den lengste ørreten målte 93 cm. Ser man på vekt dominerer ørret mellom 1-3 kg (Figur 3). For de ørretene der vekt er oppgitt er gjennomsnittet 2,25 kg, og den tyngste ørreten veide 7,65 kg.

Figur 2: Lengdefordeling for ørret fanget i Mjøsa i 2019.

Figur 3: Vektfordeling for ørret fanget i Mjøsa i 2019.

K-faktor

Kondisjonsfaktoren (k-faktor) er et mål på lengde/vekt-forholdet – hvor «feit» fisken er. Hos ørret regnes ofte k-faktor større enn 1,0-1,05 som god, og større enn 1,15 som svært god. Blant innrapporterte ørreter med både lengde- og vektdata var gjennomsnittlig k-faktor 1,09 (N=550) (Tabell 2). For ørret over 50 cm (N=421) var gjennomsnittlig k-faktor 1,01. For ørret under 50 cm (N=129) var gjennomsnittlig k-faktor 1,04.

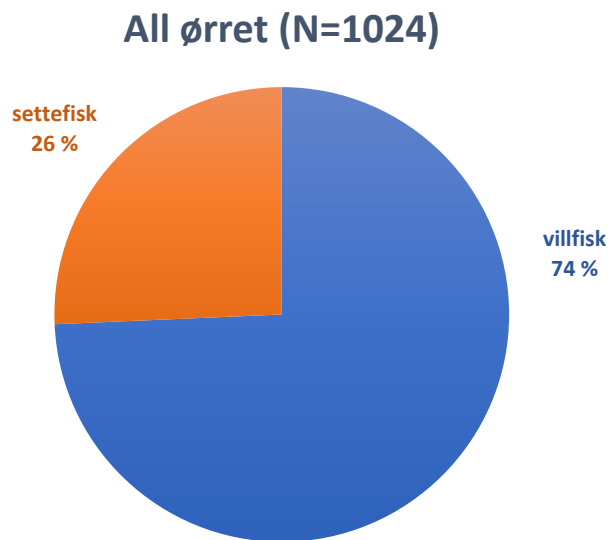
Tabell 2: Gjennomsnittlig k-faktor hos ulike lengdegrupper av ørret fanget i Mjøsa i 2019.

LENGDEGRUPPE (CM)	ANTALL	GJENNOMSNIITTLIG K-FAKTOR
30-39	20	1,34
40-49	108	0,98
50-59	230	1,05
60-69	119	1,15
70-79	49	1,20
80-89	21	1,14

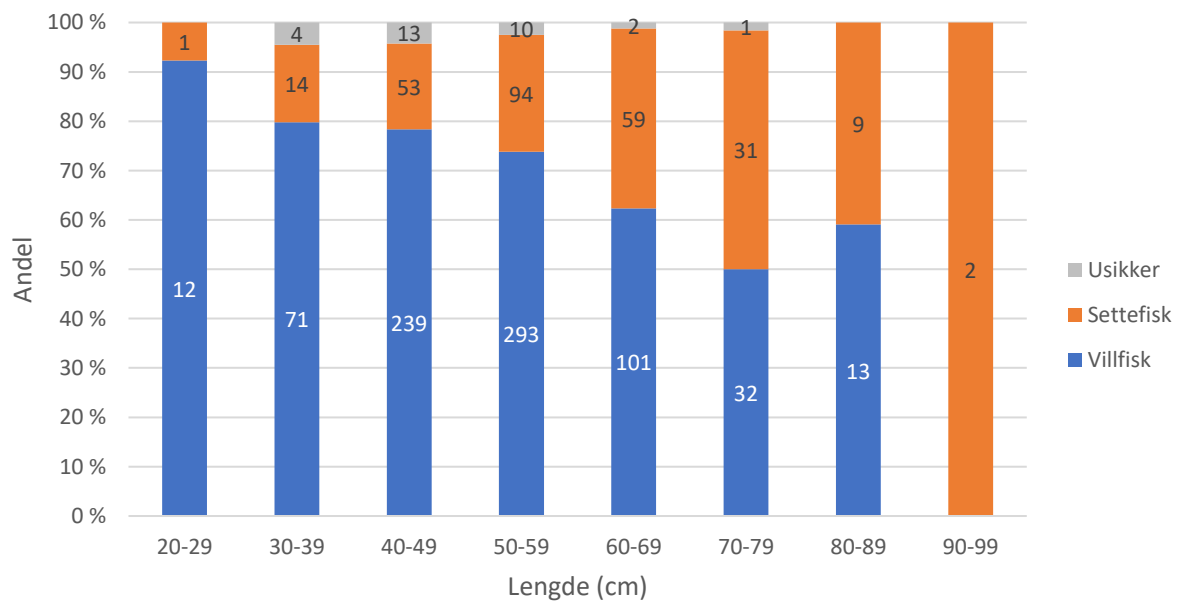

Settefiskandel

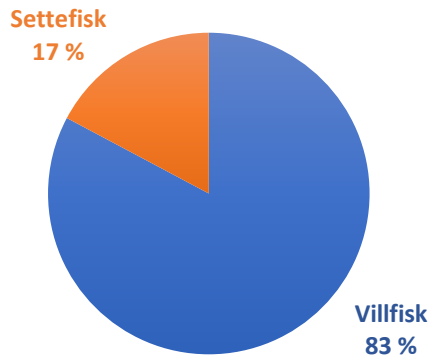
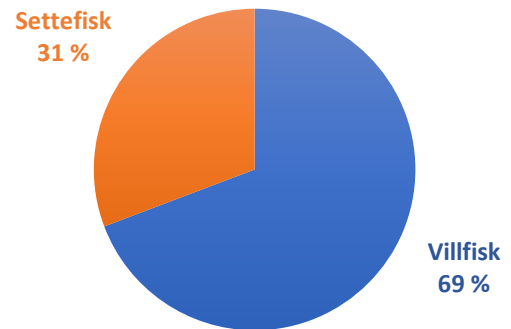
Andelen settefisk blant alle de innrapporterte ørretene var på 26 % (Figur 4). Andelen var noe høyere for stor fisk (Figur 5, Figur 6).

Figur 4: Total settefiskandel

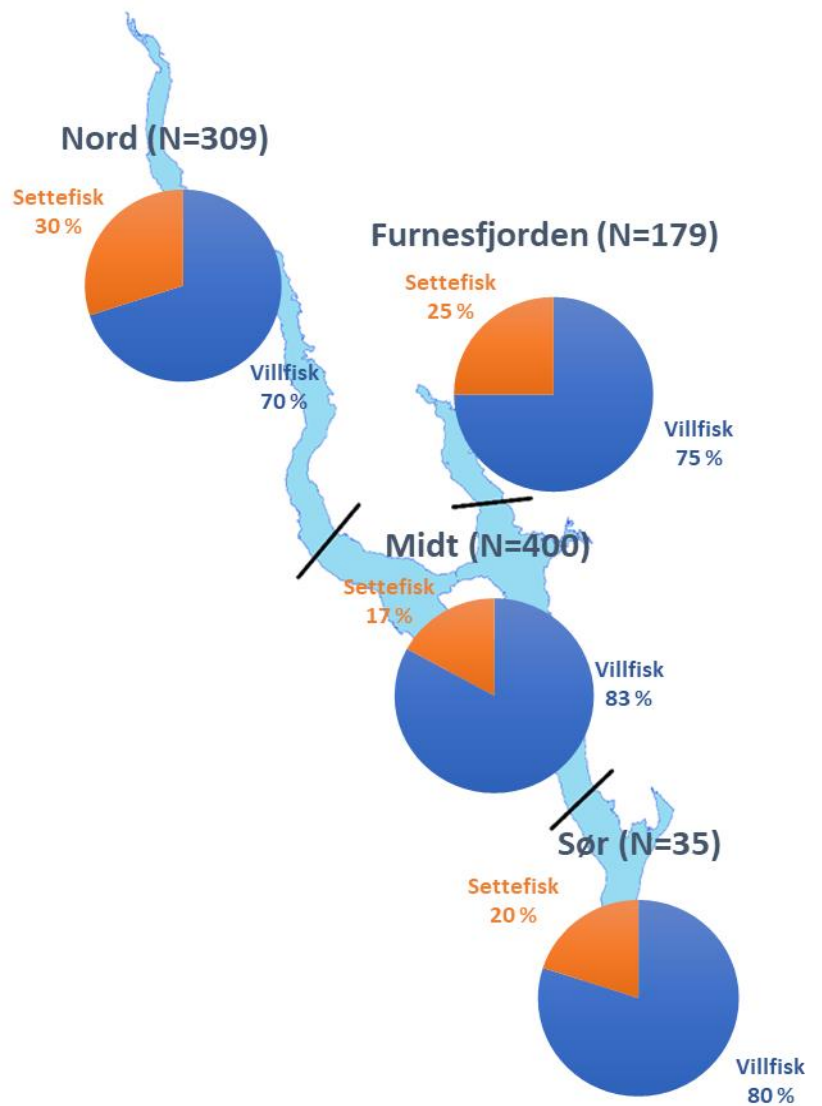

Figur 5: Fordeling villfisk/settefisk hos ulike lengdegrupper av ørret fanget i Mjøsa i 2019. Tall inne i søylene angir antall fisk.

Ørret under 50 cm (N=389)**Ørret lik eller over 50 cm (N=634)**

Figur 6: Fordeling villfisk/settefisk for ørret under og over 50 cm

For å se på eventuelle forskjeller i settefiskandel i ulike deler av Mjøsa er ørret, der fangststed er oppgitt, sortert til en av fire deler av Mjøsa: «Nord», «Midt», «Sør» og «Furnesfjorden» (Figur 7). Grensa mellom «Nord» og «Midt» er satt ved kommunegrensa mellom Gjøvik og Østre Toten. Grensa mellom «Midt» og «Sør» er satt ved kommunegrensa mellom Østre Toten og Eidsvoll. For «Furnesfjorden» er grensa satt mellom Snippsandodden og kalkbrenneriet, slik som i forskriften om fiske i Mjøsa.

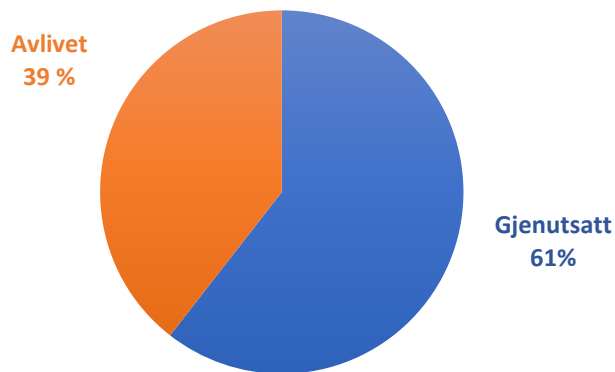
Figur 7: Fordeling villfisk/settefisk i ulike deler av Mjøsa i 2019.

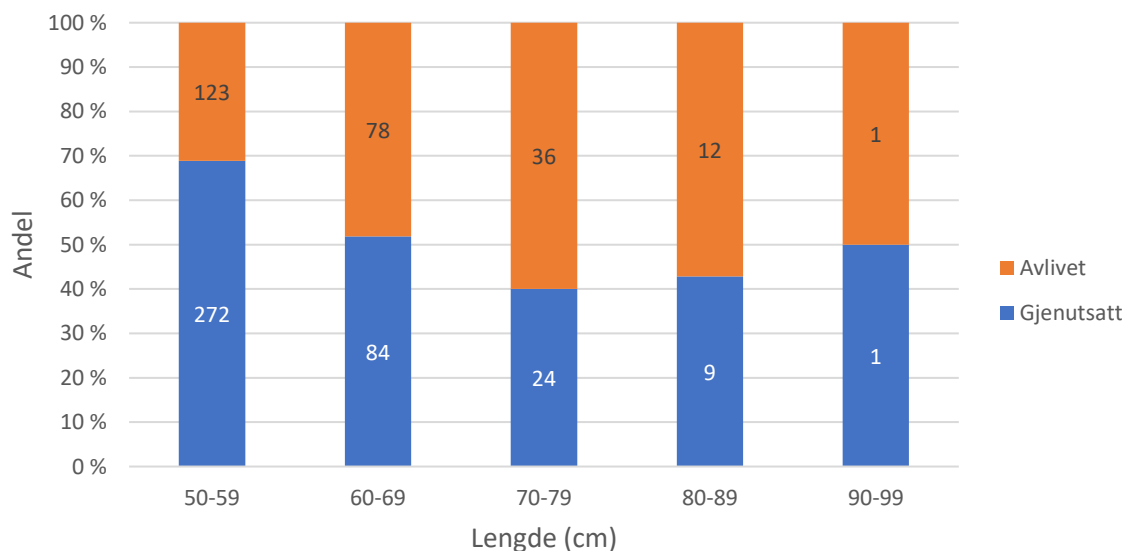
Gjenutsetting

Minstemålet for ørret i Mjøsa er 50 cm, og all ørret av mindre lengde skal straks, levende eller død, settes ut igjen. Blant ørret større enn 50 cm fanget i 2019 ble ca. 60 % satt ut igjen (Figur 8). Det er ingen tydelig sammenheng mellom størrelsen på ørreten og andelen utsatt fisk, men det ser ut til at den største andelen utsatt fisk var i størrelsesgruppen 50-59 cm (Figur 9). Av villfisk ble 65 % satt ut igjen, mens 50 % av settefisk ble satt ut igjen (Figur 10).

Ørret lik eller større enn 50 cm (N=640)

Figur 8: Andel ørret som ble avlivet og gjenutsatt blant all ørret over minstemålet.

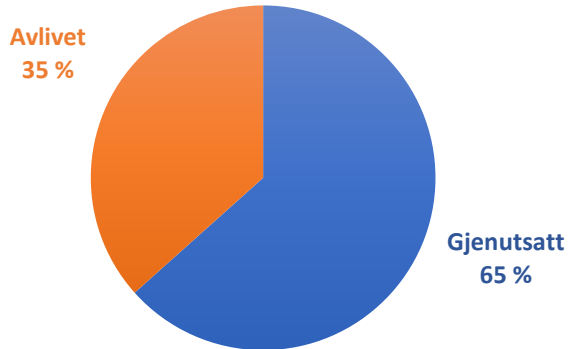

Figur 9: Fordeling avlivet/gjenutsatt i ulike lengdegrupper. Tall inne i søylene angir antall fisk.

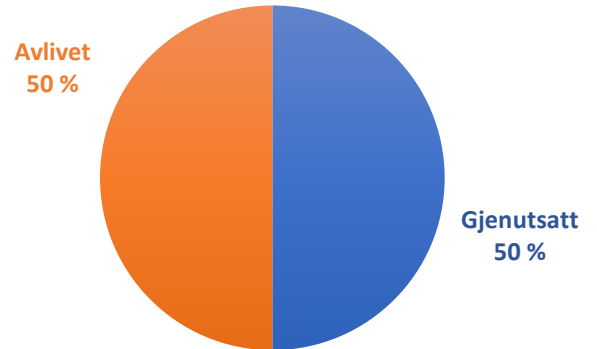

Ørret lik eller større enn 50 cm - villfisk (N=437)

Ørret lik eller større enn 50 cm - settefisk (N=194)

Figur 10: Fordeling avlivet/gjenutsatt blant henholdsvis villfisk og settefisk.

Referanser

Taugbøl, T. 1995. Operasjon Mjøsørret – sluttrapport. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport 9/1995.

Taugbøl, T. og P. Aass 1992. Ørretfisket i Mjøsa: Fangstrapportering 1977-1991. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport 11/1992.